

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Corpus Juris Canonici

Gregor <XIII., Papst>

M. DC. LXI. Coloniae Munatianaee, 1661

3 Tunc nisi consensum dederit: reliquo benè nubit.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62953](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62953)

Rege quæstus in ipse fuisse delectam, & vi coactam fallitæ contra se composuisse piaculum. Nam eo tempore ad apostolicam sedem libellum appellationis suæ misit, in quo non quidem adhuc confessam, sed ut contra se fallitæ diceret crimen, cogi sese innotuit: insuper subjungens: Quod si amplius compulsus fuero, scitote non veritatem, sed timorem, & evadendi studio (quia aliter non possum) quod voluerint, dicam. Vos tamen meretricem et hoc me habetis infamantis. Unde vobis praecipimus, ut cum eadem Thiebergæ ad conditam synodum, sicut statim, advenit, causam ejus diligenter examinetis, & si ei obicitur, quod illa se crimine aliquo admisisse confessæ fuisset, & contra illa violentiam se permississe proclamaverit, vel si inimicos judices illa sibi fuisse testata fuerint, tunc illud renovetis judicium, & secundum æquitatis normam, ut justitiam mole non opprimatur.

¶ In communitario Hæc verba videtur accipienda quod perinde, & fructu à ceteris: ut indicetur caput hoc sancti patris communitario, quod Nicolaus legatus fuit Rodaldo Portuensi, & hinc Fructu Episcopi dedit. Non totius capituli verba sunt, sed illius legatus monuit, quomodo se in ea causa gerere debuit. Datum vero ad eum fuisse communitarium his ipsi legatus Nicolaus in epistola ad Episcopum Corvitanum congregatos, in epistola Heliodori SS. Patrum refertur his verbis: Porro, quod de Lehtarum uxoris cenferimus (quoniam & de hoc nostro scriptis præfatus) in epistolam nostram, que per fratres & Coepiscopos nostros, Rodoldum & Bonifacium in Galliam misimus, poteritis exemplaribus recipere. Quæ videlicet exemplaria una cum communitario, quod præfatis fratribus nostris pro hac eadem causa ad Lehtarum Regem missa decimus, per fratrem & Coepiscopum colitum Odonem vestra sanctitati transmittimus.

¶ Cum meretricæ Hæc verba non sunt hoc loco apud Irenæum, sed paulo superius per illa verba admisisse se dicit, multa meretricem, in quibus & hac continentur, sicut alio ordine. Sed ad præsentem non est notandum.

¶ In communitario Hæc verba non sunt hoc loco apud Irenæum, sed paulo superius per illa verba admisisse se dicit, multa meretricem, in quibus & hac continentur, sicut alio ordine. Sed ad præsentem non est notandum.

1. Hæc primam queritur, an meretricis licite ducatur in uxorem.
2. Secundo, an ea, que causa continentur ducatur, sit conjunctio appellanda.
3. Tertio, cuius arbitrium aliqua sequatur, an liberi avi, an originarii patris.
4. Quarto, si veritate secreta liceat alio filios ex ancilla quæritere.
5. Quinto, si ea, que vim patitur, pudicitiam amittere comprehendatur.
6. Sexto, si adulter adulteram possit dimittere.
7. Septimo, si uxorem dimissa, aliam possit accipere.
8. Octavo, si infidelium sub præmissa conditione liceat alieni fidelium in conjugium ducere.

QVÆSTIO I.

Quid autem meretricis in conjugium duci non debeat, multis auctoritatibus & rationibus probatur. Illa enim, que adulterii rea convinctur, nisi post peraltam penitentiam, in conjugio consortio retineri non debet.

C. I. **¶** Patronus turpitudinis est, qui uxorem suam adulteram dimittere voluit.

Unde Iohannes Chryostomus, [id est, auctor operis imperialis] homilia 32. ait super Matti. c. 19.

Sicut a crudelis est, & iniquus, qui castam dimitit, sic factus est, & iniustus, qui retinet meretricem. Nam patronus turpitudinis ejus est, qui crimen celat uxoris.

C. II. **¶** Causa fornicationis viri demittat uxorem, non tamen alteram ducat.

Item Hieronymus in eodem, ad c. 19. Math.

Dixit & Dominus in Evangelio: [Quicumque dimiserit uxorem, nisi ob fornicationem, & aliam duxerit, moechatur: & qui dimissam duxerit, moechatur.]

Sola fornicatio est, que uxoris vincat affectum: amo, cum illa unam carnem in aliam dividerit, & se fornicatione separaverit a marito, non debet teneri, nevirum quoque sub maledicto faciat, dicente scriptura e [Qui adulteram tenet, stultus & impius est.] Vbi cuque est igitur fornicatio, vel a fornicationis suspicio, liberè uxor dimittitur. Et quia poterat accidere, ut aliquis calumniam faceret innocenti, & ob secundam copulam nuptiarum veteri crimine impingeret, sic priorem dimittere jubetur: uxorem, ut secundam prima vivente non habeat.

C. III. **¶** Sola viri fornicatio uxorem maculat.

Idem in epistola Pauli ad Corinthios 1. c. 6. [in egressa ordinaria.]

In conjugio quis prohibitus quæcunque peccata fecerit, non propriam insulant conjugem: sed fornicatio uxorem inquinat, ut jam non sit vivo suo licita, sed quasi adultera.

C. IV. **¶** Qui uxorem suam dimittere adulteram voluit, debet uxorem pariter, si ei debetur reddidit.

Item Iohannes Chryostomus.

Si quis uxorem suam invenerit adulteram, & postea deinceps placuerit habere eam in matrimonio, duobus a natis periret, idco quia cum adultera commisit, quæ adhuc crimine suo non est purgata: aut

a. Sent. ad 1. 31. l. 1. p. 8. c. 733. Pan. l. 2. c. 8. b. I. dicitur de elec. 1. 1. c. 1. 1. 2. c. 19. Sent. ibid. l. 1. p. 8. c. 43. Pan. l. 7. c. 7. c. Proverb. 11. d. 1. c. e. Glossa ord. ad eundem locum Matth. in conc. Eusebii, 1. 1. p. 8. c. 43. f. d. subditio.

QVÆSTIO III.

Quid autem post parentum sponsionem aliu nubere non valet, auctoritate Eliberitani concilii, & 4. manifestatur.

C. I. **¶** De parentibus qui fidem frangunt.

Item a parentibus fidem frangeret sponsaliorum, tria sunt tempora, scilicet in se, in communione. Si tamen solent sponsus vel sponsa in illo gravissime non i fuerint deprehensi, excusati erant parentes. Si vero in eodem fuerint vivo, & copulati se consentiendo, suspensio sententia severetur.

¶ Non facient In originali legitur sine negotio, item, a patre, & que præterea dicitur, illo, siq. habet, in gravissime sententia deprehensio.

¶ Item que non licet parentibus sponsalia filiorum suorum frangere, item hæc de illa intelligendum est, qua illorum consensu contrahuntur.

CAUSA XXXIII.

¶ Videtur, cum non haberes uxorem, quandam meretricem sine conjugio copulavit, qua erat stultitia, & postea uxorem suam originariæ: quam eam dicitur ad uxorem trahere, hæc avus eam copulavit, & postea uxorem suam originariæ. Deinde hic patet, quia illa uxorem suam originariæ copulavit, & postea uxorem suam originariæ.

a. l. 1. p. 8. c. 43.